

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 11.9.2009
KOM(2009) 467 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO**

Poprawa egzekwowania praw własności intelektualnej na rynku wewnętrznym

SPIS TREŚCI

1.	Egzekwowanie praw własności intelektualnej: przejście od długoterminowego zobowiązania do działania	3
2.	Zrozumieć wyzwania i zmniejszyć ryzyko: unijne obserwatorium zajmujące się zjawiskiem podrabiania i piractwa	5
2.1.	Wspieranie egzekwowania PWI poprzez wymianę kompleksowych informacji i najlepszych praktyk	6
2.2.	Uczynienie z obserwatorium platformy przeznaczonej dla zainteresowanych stron i państw członkowskich	8
3.	Sprzyjanie współpracy administracyjnej w Europie	8
3.1.	Zwiększenie przejrzystości krajowych struktur i systemów	9
3.2.	Promowanie współpracy transgranicznej za pomocą nowoczesnych narzędzi wymiany informacji	10
4.	Budowanie koalicji: wspieranie dobrowolnych porozumień między zainteresowanymi stronami	10
4.1.	Koncentracja na punktach wspólnych dla zainteresowanych stron	10
4.2.	Walka z naruszeniami PWI za pomocą dialogu między zainteresowanymi stronami	11
4.3.	Przeciwdziałanie sprzedaży podrabianych towarów w internecie	11
5.	Wnioski	12

KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO

Poprawa egzekwowania praw własności intelektualnej na rynku wewnętrznym

1. EGZEKWOWANIE PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ: PRZEJŚCIE OD DŁUGOTERMINOWEGO ZOBOWIĄZANIA DO DZIAŁANIA

W dzisiejszym, opartym na wiedzy społeczeństwie prawa własności intelektualnej (PWI) stanowią kluczowe aktywa biznesowe, pobudzając innowacje i kreatywność dzięki zapewnieniu odpowiedniego zwrotu z inwestycji. PWI odgrywają coraz większą rolę, stymulując wzrost gospodarczy dzięki ochronie zapewnianej inwestorom, projektantom i artystom oraz umożliwieniu im czerpania korzyści z komercyjnej wartości ich dzieł. W ten sposób powstaje niezwykle ważny cykl rozwoju przedsiębiorstw, wiedzy i dalszych innowacji. Ponadto PWI, w szczególności znaki towarowe, mogą być korzystne dla konsumentów, ponieważ stanowią one w wielu przypadkach poświadczenie jakości oraz tego, że kupowane produkty i usługi są legalne, bezpieczne i solidne.

Na terenie UE mają siedzibę niektóre z największych i najlepiej prosperujących przedsiębiorstw na świecie, które uważają PWI za jedno ze swoich najcenniejszych dóbr handlowych. Jednak w ramach jednolitego rynku PWI są równie ważne dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), które wykorzystują je do ochrony swoich niematerialnych aktywów oraz w celu uzyskania dostępu do niezbędnych środków finansowych na rozruch oraz do kapitału typu venture. Niezwykle ważne jest, aby Unia Europejska wspierała w dalszym ciągu to otoczenie za pomocą kultury własności intelektualnej na wysokim poziomie, która chroni niezbędne europejskie talenty i stwarza im szansę.

Wzrost wartości PWI jest wskaźnikiem ich sukcesu. PWI przyciągają jednak również fałszerzy i piratów, którzy dysponują często dużymi środkami finansowymi i stali się zorganizowanymi, wysoko kwalifikowanymi przedsiębiorcami działającymi na skalę przemysłową. Sprawcy ci wykorzystują w pełni osiągnięcia technologiczne i handlowe, przyjmując modele biznesowe w celu kontroli produkcji, dystrybucji i sprzedaży nielegalnych towarów ponad granicami państw i kontynentów. Jedno z tego rodzaju narzędzi stanowi internet, którego używa się do stymulowania światowego rynku nielegalnych produktów, co hamuje innowacje i zagraża miejscom pracy.

Podrabianie i piractwo¹ mają dramatyczne i dewastujące skutki dla przedsiębiorstw w Europie, a z uwagi na ostatni kryzys gospodarczy i rosnącą sprzedaż fałszywych produktów mogą stać jeszcze większym problemem. O ile tradycyjnie zagrożone były dobra luksusowe, produkty związane z modą, przemysłem muzycznym i filmowym, o tyle dzisiaj zjawisko podrabiania i piractwa dotyczy szerokiej gamy towarów przeznaczonych do masowej konsumpcji, takich jak artykuły spożywcze, kosmetyki, artykuły higieniczne, części zapasowe

¹ Na potrzeby niniejszego komunikatu termin „podrabianie i piractwo” obejmuje naruszenie wszelkich praw własności intelektualnej, o których mowa w oświadczeniu Komisji dotyczącym art. 2 dyrektywy 2004/48/WE; Dz.U. L 94 z 13.4.2005, s. 37.

do aut, zabawki oraz różnego rodzaju sprzęt techniczny i elektryczny². Spowodowało to zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa europejskich obywateli. Zwiększenie liczby fałszywych leków³ budzi szczególny niepokój⁴. W ramach jednolitego rynku Komisja wdrożyła ramy prawne, które zapewniają narzędzia do egzekwowania PWI w sprawiedliwy, skuteczny i proporcjonalny sposób. Dyrektywa w sprawie egzekwowania PWI⁵ jest jednym z filarów tego systemu. Dokonała ona harmonizacji przepisów państw członkowskich w zakresie środków cywilnych służących egzekwowaniu wszystkich PWI, natomiast wniosek dotyczący sankcji kryminalnych jest obecnie przedmiotem dyskusji w Radzie⁶.

Unijne rozporządzenie dotyczące działań organów celnych, które pozwala na zatrzymywanie towarów podejrzewanych o naruszenie PWI, stanowi kolejny z filarów wspomnianych ram prawnych⁷. Komisja prowadzi obecnie konsultacje z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami na temat sposobu dalszego ulepszenia tego rozporządzenia.

Po wprowadzeniu podstawowego korpusu przepisów Komisja proponuje obecnie uzupełnienie ram regulacyjnych o dodatkowe środki pozalegislacyjne, zgodnie z rezolucją Rady ds. Konkurencyjności z dnia 25 września 2008 r. w sprawie europejskiego globalnego planu dotyczącego walki z podrabianiem i piractwem.

W tym względzie konieczne jest wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Badanie przeprowadzone w 2007 r. w imieniu Komisji potwierdziło, że naruszenia PWI stwarzają poważne problemy dla europejskich MŚP, które w wielu przypadkach nie posiadają dostatecznych zasobów i środków finansowych, aby ścigać ich sprawców⁸. Komisja skupiła się zatem na zwiększeniu wsparcia w tym obszarze, co odzwierciedla silny nacisk, jaki kładzie się na kwestie PWI i zarządzania wiedzą od czasu odnowienia strategii lizbońskiej w 2005 r. W kwietniu 2009 r. w końcowym sprawozdaniu grupy doradczej ekspertów, utworzonej przez Komisję, przedstawiono zalecenia dotyczące niezbędnej pomocy dla MŚP⁹. Zgodnie z ustaleniami zawartymi w sprawozdaniu, Komisja kontynuuje realizację szeregu powiązanych projektów, których celem jest pomóc MŚP we włączeniu PWI do ich strategii innowacyjności i planów biznesowych.

W wymiarze globalnym Komisja opracowała długoterminową strategię egzekwowania PWI w krajach trzecich¹⁰. W ramach tej strategii sporządzono listę „krajów priorytetowych”, która jest regularnie aktualizowana¹¹. Inne ważne inicjatywy obejmują negocjacje w sprawie umowy handlowej dotyczącej zwalczania obrotu towarami podrabionymi (ACTA) oraz plan

² W ostatnim sprawozdaniu Komisji nt. cel Wspólnoty ostrzega się, że dramatycznie rośnie zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów. Liczba zatrzymanych artykułów wzrosła w 2008 r. ponad dwukrotnie, do 178 mln, z czego ok. 20 mln, czyli 11 % wszystkich przejętych artykułów, mogło potencjalnie zagrażać zdrowiu i bezpieczeństwu obywateli UE. Komunikat prasowy IP/09/1106 z 9.7.2009.

³ Zob. <http://www.ip-talk.eu/?p=607> Wyniki akcji „Medi-Fake” (luty 2009 r.) – przejęto ponad 34 mln nielegalnych leków.

⁴ <http://www.interpol.int/Public/ICPO/PressReleases/PR2008/PR200865.asp> oraz <http://www.icc-ccs.co.uk/bascap/article.php?articleid=780>.

⁵ Dyrektywa 2004/48/WE z 29.4.2004; Dz.U. L 157 z 30.4.2004, s. 16.

⁶ COM(2006) 168 z 26.4.2006.

⁷ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1383/2003 z dnia 22.7.2003 r.; Dz.U. L 196 z 2.8.2003, s. 7.

⁸ Technopolis, „Effects of counterfeiting on EU SMEs”.

⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/industry/doc/Counterfeiting_Main%20Report_Final.pdf

¹⁰ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/industry/ipr_report.htm.

¹¹ COM (2004) 749 z 8.11.2004; Dz.U. C 129 z 26.5.2005, s. 3.

¹¹ http://ec.europa.eu/trade/issues/sectoral/intell_property/ipr_epc_countries_en.htm

działań UE-Chiny na rzecz zwiększenia współpracy celnej w zakresie ochrony PWI. Uzupełniając powyższe działania, Komisja uruchomiła punkt pomocy w zakresie praw własności intelektualnej dla MŚP działających w Chinach (ang. *China IPR SME Helpdesk*). Zapewnia on MŚP narzędzia biznesowe, jakich potrzebują do tworzenia swoich PWI i zarządzania związanym z nimi ryzykiem.

Konieczna jest również konsolidacja partnerstw publiczno-prywatnych. W maju 2008 r. zorganizowano, przy udziale członków Parlamentu Europejskiego, konferencję wysokiego szczebla nt. podrabiania i piractwa w celu zainicjowania zrównoważonej strategii unijnej na rzecz bardziej partycypacyjnego podejścia¹². Po konferencji Komisja opracowała europejską strategię w zakresie praw własności przemysłowej¹³, a Rada ds. Konkurencyjności przyjęła rezolucję w sprawie europejskiego globalnego planu dotyczącego walki z podrabianiem i piractwem¹⁴. We wnioskach Rady potwierdzono konieczność lepszego egzekwowania PWI w ramach jednolitego rynku poprzez uzupełnienie przepisów szeregiem środków pozalegislacyjnych. Rada wezwała również Komisję, aby ta kładła w dalszym ciągu zdecydowany nacisk na kontrole graniczne zgodnie z planem walki z podrabianiem na lata 2009–2012 przeznaczonym dla służb celnych. Plan ten został opracowany przez Komisję we współpracy z państwami członkowskimi¹⁵.

2. ZROZUMIEĆ WYZWANIA I ZMNIJSZYĆ RYZYKO: UNIJNE OBSERWATORIUM ZAJMUJĄCE SIĘ ZJAWISKIEM PODRABIANIA I PIRACTWA

Ogólne kwestie dotyczące rozległych szkód powodowanych przez naruszenia PWI zostały dobrze udokumentowane. Trudniejsze jest jednak zgromadzenie kompleksowych informacji, które pomogą w skuteczniejszym opracowaniu priorytetów oraz celów dotyczących egzekwowania przepisów, a tym samym utworzą drogę do lepszej współpracy i polityki opartej na faktach.

W sprawozdaniu OECD z 2006 r.¹⁶ stwierdzono, że jednym z największym wyzwaniem, jakie stoją przed rządami i przedsiębiorstwami, jest uzyskanie wiarygodnych i aktualnych informacji na temat skali zjawiska podrabiania i piractwa oraz jego wpływu na gospodarkę i społeczeństwo, w tym na zatrudnienie w Europie. Pomimo pracy wykonanej w niektórych sektorach w celu przeanalizowania rozmiaru i skali problemu, liczby oparte są na różnych metodach i źródłach, w związku z czym brak jest porównywalnych danych.

Co więcej, wiele różnych informacji znajduje się w posiadaniu krajowych organów odpowiedzialnych za egzekwowanie przepisów, europejskich i krajowych urzędów ds. własności intelektualnej oraz różnych organizacji zawodowych. Te dane są często trudne do ogarnięcia. Jeden z najlepszych zbiorów dostępnych danych publikowany jest przez Komisję, a jego podstawę stanowią zatrzymania dokonywane co roku przez służby celne na granicach UE¹⁷. Zatrzymania na granicach pokazują jednakże jedynie ułamek rzeczywistości, ponieważ

¹² Komunikat prasowy IP/08/652.

¹³ COM(2008) 465 z 16.7.2008.

¹⁴ Rezolucja Rady z dnia 25 września 2008 r., Dz.U. C 253 z 4.10.2008, s. 1.

¹⁵ Dz.U. C 71 z 25.3.2009, s. 1.

¹⁶ OECD, „The Economic Impact of Counterfeiting and Piracy” (2006); <http://www.oecd.org/sti/counterfeiting>.

¹⁷ Sprawozdanie na temat egzekwowania przepisów celnych UE w zakresie praw własności intelektualnej; wyniki na granicach UE – 2008 r. (*Report on EU Customs enforcement of intellectual property rights; results at the European border – 2008*); http://ec.europa.eu/taxation_customs/.

dotyczą wyłącznie towarów wprowadzanych na terytorium UE bądź je opuszczających. Konieczne jest poszerzenie wiedzy na ten temat, aby móc w pełni ocenić gospodarcze i społeczne konsekwencje podrabiania i piractwa oraz zrozumieć, dlaczego niektóre produkty, sektory i obszary geograficzne w UE są narażone na to zjawisko bardziej niż inne. Kompleksowe i porównywalne dane pomogą również ustanowić wspólne priorytety i programy, wyznaczyć cele w zakresie ich realizacji oraz opracować bardziej ukierunkowane kampanie na rzecz podnoszenia świadomości konsumentów.

W tym celu Rada ds. Konkurencyjności zaleciła stworzenie europejskiego obserwatorium zajmującego się zjawiskiem podrabiania i piractwa jako głównego narzędzia UE, aby „umożliwić sporządzanie — na podstawie danych przekazywanych dobrowolnie przez sektor publiczny i prywatny — regularnych ocen rozmiarów zjawiska podrabiania i piractwa, a także przeprowadzanie dogłębniej analizy tych zjawisk”¹⁸.

2.1. Wspieranie egzekwowania PWI poprzez wymianę kompleksowych informacji i najlepszych praktyk

Komisja tworzy obecnie obserwatorium, które pełnić będzie rolę centralnego punktu gromadzenia, monitorowania oraz przekazywania informacji i danych na temat wszelkich naruszeń PWI. Obserwatorium powinno odgrywać jednak jeszcze szerszą rolę, stając się platformą skupiającą przedstawicieli krajowych organów i zainteresowane strony w celu wymiany pomysłów i wiedzy specjalistycznej na temat najlepszych praktyk, opracowywania wspólnych strategii egzekwowania przepisów oraz przedstawiania zaleceń decydentom politycznym.

Uczynienie z obserwatorium ogólnoeuropejskiego źródła wiedzy oraz centralnego punktu dla zainteresowanych stron i organów publicznych zaangażowanych w działania związane z egzekwowaniem praw własności intelektualnej wymagać będzie ścisłej współpracy między Komisją, państwami członkowskimi i sektorem prywatnym. Celem jest zatem zaangażowanie przedstawicieli instytucji publicznych i prywatnych z całej Unii Europejskiej oraz skupienie ich na partnerskich zasadach, wspólnie z konsumentami, w celu osiągnięcia głębszego zrozumienia problemów. Ułatwi to opracowanie praktycznych rozwiązań, bardziej ukierunkowanych strategii na rzecz podnoszenia świadomości oraz większej liczby działań opartych na współpracy. Ważnym rezultatem będzie dostępne publicznie sprawozdanie roczne, przedstawiane przez Komisję i zawierające szczegółowe informacje na temat najważniejszych obszarów prac.

W szczególności zadaniem obserwatorium będzie:

- usprawnienie zbierania oraz wykorzystywania niezależnych i wiarygodnych informacji oraz danych;
 - opracowanie referencyjnej metody zbierania, analizy i przekazywania niezależnych danych na temat naruszeń PWI, która zapewniać będzie obiektywny i zrównoważony sposób agregowania informacji;

¹⁸ Zob. wyżej przypis 14, pkt 15 rezolucji.

- przeprowadzanie szczegółowych analiz i przedstawianie regularnych ocen konsekwencji gospodarczo-społecznych, w tym wpływu na innowacje, konkurencyjność i zatrudnienie w Europie, udziału przestępczości zorganizowanej oraz zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa europejskich obywateli;
 - wykorzystywanie kompleksowych danych pochodzących od organów publicznych i organizacji prywatnych w celu oceny mocnych i słabych stron egzekwowania PWI na całym rynku wewnętrznym;
 - przedstawianie regularnych i szczegółowych sprawozdań w celu identyfikowania wrażliwych punktów na rynku wewnętrznym, podkreślania zagrożeń i wyzwań oraz przyczyniania się do opartych na faktach strategii egzekwowania przepisów. Dostępne publicznie sprawozdania zapewnią solidną podstawę wiedzy i staną się głównymi narzędziami służącymi do ustalania priorytetów i mierzenia postępów w ich realizacji;
- promowanie i rozpowszechnianie najlepszych praktyk wśród organów publicznych;
 - identyfikowanie i ocenianie koordynacji w zakresie egzekwowania PWI w państwach członkowskich;
 - promowanie i rozpowszechnianie najlepszych praktyk, w szczególności poprzez innowacyjne i owocne inicjatywy dotyczące współpracy pomiędzy różnymi organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów, jak również pomiędzy innymi właściwymi organami krajowymi;
 - identyfikowanie i dokumentowanie programów szkoleniowych z zakresu egzekwowania przepisów, realizowanych w różnych państwach członkowskich, oraz rozpowszechnianie najlepszych praktyk;
 - zachęcanie do pełnego przestrzegania praw własności intelektualnej w przypadku projektów finansowanych ze środków publicznych;
 - sprzyjanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym i sektorem prywatnym, w szczególności w zakresie podnoszenia świadomości oraz szkolenia przedstawicieli urzędów odpowiedzialnych za egzekwowanie przepisów;
 - rozpowszechnianie skutecznych strategii sektora prywatnego;
 - identyfikowanie i ocenianie udanych strategii walki z podrabianiem i piractwem, a także działań podejmowanych przez sektor prywatny, oraz rozpowszechnianie najlepszych praktyk;
 - dotarcie do szeregu zainteresowanych stron uczestniczących w łańcuchu dystrybucji, takich jak organizatorzy targów handlowych, przedsiębiorstwa transportowe i logistyczne czy dostawcy usług płatniczych;

- sprzyjanie wysiłkom na rzecz poprawy jakości praw własności intelektualnej w celu umożliwienia skutecznego egzekwowania przepisów;
 - identyfikowanie udanych kampanii na rzecz podnoszenia świadomości publicznej, opracowywanie strategii i inicjatyw oraz rozpowszechnianie najlepszych praktyk w różnych sektorach gospodarki oraz w wymiarze transgranicznym;
 - badanie, w jaki sposób można promować świadomość i wiedzę na temat PWI wśród osób młodych;
- identyfikowanie, zgłaszanie i proponowanie rozwiązań kluczowych problemów;
 - ocenianie i naświetlanie problemów w poszczególnych obszarach geograficznych i sektorach oraz przedstawianie zaleceń decydentom politycznym, urzędowi odpowiedzialnym za egzekwowanie przepisów i zainteresowanym stronom.

2.2. Uczynienie z obserwatorium platformy przeznaczonej dla zainteresowanych stron i państw członkowskich

W swojej rezolucji Rada proponuje, aby obserwatorium opierało się na istniejących strukturach Komisji, które powinny być nieduże i elastyczne oraz, w razie potrzeby, powinny korzystać z zewnętrznej wiedzy specjalistycznej. Komisja zapewni w związku z tym podstawowe zasoby administracyjne. W pracach obserwatorium i realizacji jego celów w pełni uczestniczyć będą jednak przedstawiciele państw członkowskich i zainteresowane strony.

Państwa członkowskie zostaną poproszone o wyznaczenie krajowego przedstawiciela, a udział zainteresowanych stron będzie musiał odzwierciedlać znaczący przekrój organów europejskich i krajowych, zapewniając reprezentację różnych sektorów gospodarki, które są najbardziej dotknięte problemem i mają największe doświadczenie w walce z podrabianiem i piractwem. Konsumenci europejscy muszą być również właściwie reprezentowani i należy ich zachęcać do odgrywania czynnej roli. W ten sposób obserwatorium może pomóc konsumentom stać się aktywnymi i odpowiedzialnymi partnerami. Ponadto szczególną uwagę należy zwrócić na reprezentację MŚP.

3. SPRZYJANIE WSPÓŁPRACY ADMINISTRACYJNEJ W EUROPIE

Aby zapewnić spójne i skuteczne egzekwowanie PWI na rynku wewnętrznym, należy poprawić współpracę administracyjną między różnymi organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów. Z uwagi na międzynarodowy charakter naruszeń PWI poprawa wewnętrznej współpracy transgranicznej jest nie tylko obowiązkiem prawnym, lecz także oczywistą koniecznością. Współpraca administracyjna ma już wprowadzić miejsce w obszarze ceł, ale w innych obszarach wyraźnie jej brakuje i wymaga ona rozwinięcia¹⁹.

¹⁹ Artykuł 10 Traktat WE; art. 19 dyrektywy 2004/48/WE.

Konieczność bliższej współpracy administracyjnej w dziedzinie egzekwowania PWI należy także rozpatrywać w szerszym kontekście partnerstwa między Komisją a państwami członkowskimi w zakresie wdrażania rynku wewnętrznego bez granic²⁰. W związku z tym potrzebna jest skuteczna sieć punktów kontaktowych w całej Unii Europejskiej w celu promowania szybkiej wymiany informacji na temat podejrzanych produktów, miejsc produkcji, szlaków dystrybucji i kluczowych punktów sprzedaży. Efektem tego będzie synergia, która z kolei pomoże koordynować krajowe strategie i zapewnić wzajemną pomoc.

Konieczne jest również rozwijanie lepszej współpracy wewnątrz państw członkowskich, między podmiotami zaangażowanymi w egzekwowanie PWI. Aby zapewnić skuteczną wymianę informacji, organy krajowe muszą kontaktować się regularnie między sobą oraz z odpowiednimi podmiotami sektora prywatnego. Wzywa się zatem państwa członkowskie do wyznaczenia krajowych koordynatorów posiadających wyraźne uprawnienia do synchronizacji kwestii dotyczących egzekwowania PWI między odpowiednimi urzędami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów. Wspomniani krajowi koordynatorzy powinni zostać bezpośrednio połączeni poprzez centralny system oraz powinni działać jako główne punkty kontaktowe dla podmiotów sektora przemysłowego, pośrednicząc pomiędzy zainteresowanymi stronami i ułatwiając kontakty transgraniczne.

Jako krajowe centra wiedzy specjalistycznej w zakresie PWI, krajowe urzędy ds. własności intelektualnej mają również ważny wkład do wniesienia. Mogą one odgrywać cenną rolę w budowaniu platform i strategii na rzecz skoordynowanych podejść i rozpowszechniania najlepszych praktyk. Rola ta może zostać poszerzona o nowe zadania, takie jak podnoszenie świadomości, konkretne wsparcie dla MŚP i działania koordynacyjne. Inne międzynarodowe punkty kontaktowe ds. własności intelektualnej, takie jak Europejski Urząd Patentowy, mogą być również zainteresowane udostępnianiem swojej wiedzy specjalistycznej i najlepszych praktyk. Ponadto, jeśli chodzi o znaki towarowe i wzory, można jeszcze rozszerzyć zakres współpracy między Urzędem Harmonizacji Rynku Wewnętrznego a urzędami krajowymi, aby uwzględnić współpracę na szczeblu europejskim oraz przyszłe programy i działania w zakresie egzekwowania przepisów.

3.1. Zwiększenie przejrzystości krajowych struktur i systemów

Aby zapewnić wsparcie dla zainteresowanych stron na poziomie transgranicznym, w szczególności dla MŚP, należy poprawić przejrzystość struktur krajowych. Po zakończeniu rundy szeroko zakrojonych konsultacji, w których uczestniczyły i dostarczały informacje wszystkie państwa członkowskie, Komisja przeprowadza obecnie analizę struktur ustanowionych przez państwa członkowskie na potrzeby walki z naruszeniami PWI. Efektem tego będzie sprawozdanie przedstawiające istniejące ramy i strategie oraz zawierające wskaźniki dotyczące najlepszych praktyk. Sprawozdanie będzie prezentowane na spotkaniach z udziałem zainteresowanych stron i państw członkowskich, organizowanych w ramach obserwatorium w drugim półroczu 2009 r.

²⁰ Zalecenie Komisji 2009/524/WE z dnia 29 czerwca 2009 r. w sprawie środków na rzecz poprawy funkcjonowania jednolitego rynku; Dz.U. L 176 z 7.7.2009, s. 17.

3.2. Promowanie współpracy transgranicznej za pomocą nowoczesnych narzędzi wymiany informacji

Niezwykle ważne jest usprawnienie wymiany zaktualizowanych informacji w celu promowania współpracy transgranicznej. W swojej rezolucji Rada ds. Konkurencyjności wezwała Komisję do ustanowienia sieci na potrzeby szybkiej wymiany kluczowych informacji w oparciu o krajowe punkty kontaktowe i nowoczesne narzędzia wymiany informacji.

W tym celu konieczne będzie udostępnienie instytucjom krajowym, w tym różnym urządcom odpowiedzialnym za egzekwowanie przepisów i krajowym urządcom ds. własności intelektualnej, elektronicznej sieci wymiany informacji na temat naruszeń PWI na rynku wewnętrznym. Wspomniana sieć powinna:

- umożliwiać wymienianie się „w czasie rzeczywistym” informacjami na temat towarów i usług naruszających PWI na rynku wewnętrznym;
- pozwalać na szybką wymianę ostrzeżeń dotyczących poszczególnych produktów, tendencji i potencjalnych zagrożeń; oraz
- zapewniać instrumenty pomagające organom krajowym w przewyżnianiu trudności językowych.

Na podstawie doświadczenia nabytego w związku z innymi systemami rynku wewnętrznego, takimi jak system wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI)²¹ oraz system wymiany informacji związanych z nadzorem rynku (ICSMS)²², Komisja analizuje obecnie, w jaki sposób zaprojektować nowoczesny system, który najlepiej odpowiadałby potrzebom użytkowników za pomocą interfejsu umożliwiającego udostępnianie i wymianę kluczowych informacji, i w jaki sposób wykorzystać w tym celu istniejące sieci, np. IMI.

4. BUDOWANIE KOALICJI: WSPIERANIE DOBROWOLNYCH POROZUMIEŃ MIĘDZY ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

4.1. Koncentracja na punktach wspólnych dla zainteresowanych stron

Walka z podrabianiem i piractwem służy nie tylko właścicielom praw, lecz leży w interesie także innych zainteresowanych stron, takich jak importerzy, organizatorzy targów handlowych, sprzedawcy detaliczni, w tym platformy handlu elektronicznego.

Podrabianie i piractwo podważają w poważny sposób zaufanie do handlu towarami i usługami, w szczególności handlu internetowego bądź transgranicznego. Dla przedsiębiorców może oznaczać to utratę szans. W przypadku konsumentów podrabianie może zniechęcać do wykorzystywania w pełni nowych kanałów dystrybucyjnych bądź okazji pojawiających się na całym rynku wewnętrznym.

²¹ <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/5378/5970>.

²² <http://www.icsms.org/icsms/App/index.jsp>.

Ponadto szeroka gama podrabianych towarów, które mogą potencjalnie zagrażać zdrowiu i bezpieczeństwu każdego europejskiego obywatela, takich jak fałszywe farmaceutyki, artykuły spożywcze, kosmetyki, artykuły higieniczne, sprzęt elektroniczny i techniczny, części zapasowe do aut itp., oznacza, że w interesie wszystkich zainteresowanych leżą wspólne działania na rzecz walki z tym rosnącym zjawiskiem.

W związku z tym należy zachęcać podmioty praw autorskich i inne zainteresowane strony do wykorzystania potencjału związanego ze strategiami opartymi na współpracy oraz do położenia większego nacisku na łączenie sił w walce z podrabianiem i piractwem we wspólnym interesie, w tym przy wykorzystaniu możliwości związanych z postępowaniem sądowym w celu rozstrzygnięcia sporów.

4.2. Walka z naruszeniami PWI za pomocą dialogu między zainteresowanymi stronami

Koncentracja na wspólnych interesach powinna sprzyjać zawieraniu dobrowolnych porozumień między zainteresowanymi stronami, a tym samym znajdowaniu praktycznych rozwiązań. Dobrowolne porozumienia na rzecz oddolnego zwalczania zjawiska podrabiania i piractwa mogą zapewnić zainteresowanym stronom możliwość szybkiego dostosowywania się do rozwoju nowych technologii. Co więcej, tego rodzaju podejście umożliwia opracowanie optymalnych środków, zwłaszcza rozwiązań technologicznych, przez same zainteresowane strony. Dobrowolne porozumienia mogą być również z łatwością rozciągane poza Unię Europejską i stać się podstawą najlepszych praktyk w walce z podrabianiem i piractwem w skali globalnej.

W celu uzgodnienia i wdrożenia dobrowolnych porozumień jest rzeczą zasadniczą, aby zainteresowane strony były zaangażowane w konstruktywny dialog, koncentrując się na konkretnych problemach oraz realnych i praktycznych rozwiązaniach, które muszą być realistyczne, zrównoważone, proporcjonalne i sprawiedliwe dla wszystkich zainteresowanych. Każde dobrowolne rozwiązanie wewnątrzsektorowe musi być zgodne z obowiązującymi ramami prawnymi i nie powinno ograniczać w żaden sposób praw podstawowych obywateli UE, takich jak wolność wypowiedzi i informacji, prawo do prywatności i ochrony danych osobowych²³, ani też rzutować na negocjacje legislacyjne na szczeblu UE. Komisja oferuje się działać jako moderator tego rodzaju dialogów na konkretne tematy między zainteresowanymi stronami poprzez zachęcanie do kontaktów, organizację spotkań, zapewnianie wsparcia administracyjnego i logistycznego, a także poprzez gwarantowanie, jeśli będzie to konieczne, uczciwej równowagi między różnymi reprezentowanymi interesami, w tym uzasadnionymi prawami i oczekiwaniami obywateli UE. Komisja będzie uważnie monitorować rozwój i funkcjonowanie dobrowolnych porozumień oraz pozostaje otwarta na uwzględnienie, w razie potrzeby, alternatywnych podejść w przyszłości.

4.3. Przeciwdziałanie sprzedaży podrabianych towarów w internecie

Pierwszym przykładem jest zainicjowanie przez Komisję dialogu z udziałem zainteresowanych stron na temat sprzedaży podrabianych towarów w internecie. Internet nie jest wprawdzie sam w sobie źródłem tego zjawiska, ale stał się ważnym narzędziem służącym do sprzedaży fałszywych towarów na całym świecie. Jego światowy zasięg i dostępność,

²³ Artykuły 7, 8 i 11 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej; Dz.U. C 303 z 14.12.2007, s. 4.

możliwość zachowania anonimowości przez sprzedających, a także możliwość błyskawicznego umieszczania i wycofywania ofert, uczyniły z internetu jedno z najbardziej atrakcyjnych narzędzi sprzedaży podrabianych towarów. Niezwykły wzrost tego zjawiska powoduje konieczność podjęcia priorytetowych działań w tym obszarze. Jest to również obszar, w którym dobrowolne porozumienia można uznać za szczególnie obiecujące, zważywszy na szybki postęp technologiczny i wynikającą z tego potrzebę praktycznych rozwiązań technologicznych.

Właściciele marek i firmy internetowe zdały sobie z tego sprawę i podjęły się opracowania wspólnego kierunku dalszych działań. W związku z tym Komisja zainicjowała zorganizowany dialog między zainteresowanymi stronami, aby ułatwić wzajemne zrozumienie i znaleźć rozwiązania leżące w interesie wszystkich zainteresowanych. Odbyto już serię spotkań w celu omówienia konkretnych kwestii związanych ze sprzedażą podrabianych towarów w internecie. Kolejne spotkania planowane są jeszcze w tym roku i mogą doprowadzić do protokołu ustaleń w zakresie kwestii obejmujących działania prewencyjne, identyfikację oraz eliminowanie ofert i sprzedawców naruszających prawo z platform internetowych (np. poprzez procedury powiadamiania i usuwania). Jeśli uzgodnienie dobrowolnych porozumień zakończy się jednak niepowodzeniem, Komisja będzie musiała rozważyć rozwiązania legislacyjne, w szczególności w kontekście dyrektywy w sprawie egzekwowania PWI²⁴.

5. WNIOSKI

Dostarczając zachętę dla tworzenia, innowacji i handlu, prawa własności intelektualnej stanowią jeden z filarów konkurencyjnego, tworzącego dobrobyt i opartego na wiedzy społeczeństwa. Naruszenia PWI powodują znaczne szkody gospodarcze, a rosnąca liczba podrabianych produktów stanowi obecnie realne zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów. W interesie zarówno zainteresowanych stron, jak i konsumentów leży zatem wprowadzenie sprawnego systemu egzekwowania przepisów, który byłby kompleksowy, proporcjonalny i sprawiedliwy.

Komisja dąży do osiągnięcia powyższego celu dzięki uzupełnieniu istniejących ram regulacyjnych środkami pozalegisłacyjnymi, aby zapewnić oparte na większej współpracy i bardziej ukierunkowane egzekwowanie przepisów w ramach rynku wewnętrznego, w szczególności poprzez:

- wspieranie egzekwowania przepisów za pomocą unijnego obserwatorium zajmującego się zjawiskiem podrabiania i piractwa;
- sprzyjanie współpracy administracyjnej na całym rynku wewnętrznym;
- wspieranie dobrowolnych porozumień między zainteresowanymi stronami.

Komisja jest przekonana, że wspomniane środki w znaczący sposób wzmocnią walkę z podrabianiem i piractwem, co leży we wspólnym interesie europejskich obywateli, przedsiębiorców i całej gospodarki.

²⁴ Zob. wyżej przypis 5.